

4206. SİCİL NO'LU ÜYEMİZ ABDULKADİR KAHRAMAN'LA YAPILAN SÖYLEŞİ...

Söyleşen: Arif KÜNAR

m Anlatacak çok şeyinizin olduğunu bilenlerden biri olduğum için, öncelikle diler-seniz, üniversite yaşamınızdan önceki yıllarınızdan söz edelim kısaca...

D 1948 yılında Rizé'de doğdum. Asker bir babanın çocuğu olduğumdan, ülkenin bir çok yerinde bulundum. İlkokulu Kırklareli'nde, Liseyi Sivas'ta okudum.

Çocukluğuma ilişkin hatırladığım, doğaya ve resimli roman okumaya olan tutku mdur. Babamla hafta sonları ava giderdik, doğayı sevmeyi biraz da babamdan öğrendim sayılır.

Bir de bizim çocukluğumuzda yayınlanmaya başlayan Tommiks, Teksas, Pekos Bili gibi resimli romanları okur, biriktirirdim. Mahallede en çok kitabı olan bendim. En fazla da Pekos Bill'i beğenirdim. Hele önün, sevgilisi küçük SO'ye kemendi ile gökten yıldız yakalamasını hiç unutmadım.

Lise yıllarımda spor yaptım çokça. M. Akif ERSOY'un "Safahat", Y. Kemal BEYATLI'nın "Kendi Gök Kubbe" adlı şiir kitaplarını ve Tevfik Fikret'in şiirlerini bu dönemde okudum.

• Tanıyabildiğim kadarıyla (biraz öznel olacak ama) oldukça romantik, coşkulu, kısaca; sanatçı kişilikli, edebi normlara sahip yapıda bir insansınız. Ama siz, sonuç itibarıyla sanatçılığı değil, zanaatçılığı seçmişsiniz. Neydi sizi bu seçime iten nedenler?

D Romantikmiyim bilmiyorum. Hül-yalı bir insanım, bu doğru. Çok küçük yaşlarımda dahi hayâl kurardım. Hayâllerim genellikle daha iyi bir dünya, daha güzel insanlar, daha anlamlı bir yaşam özlümü ile dolardı. İlkokulün son yıllarında idi, bir gazetenin verdiği "Kainatın Sırları" adlı kitabı okuyunca; evrenin büyüklüğü yanında, insanın ve onun macerasının küçüklüğünü anlayıp ateşlendim ve hasta oldum. Birkaç gün okula gidemedim.

Bu sayılanlar sanatçı bir kişilik olarak nitelenebilir. Ama bir yandan da okulda fen derslerinde çok başarılı olduğumdan, babam etrafa mühendis olacağımı söylüyordu. Mühendislik o dönemin en geçerli mesleği idi. Benim bu konuda bir tercihim olmadı. Bilinçli bir meslek seçimim olmadı yani. Benim kuşağımın büyük bölümü gibi beni de ailem yönlendirdi. Mühendisliği seçişim böyle. ODTÜ'yü ise, eğitim yabancı dille yapıldığı için seçtim. Bana çok değişik gelmişti. Puan sıralamasındaki yerim ile tercih sıralaması da beni elektrik mühendisi yaptı.

Mühendis oluşum, edebiyat, sanat, felsefe ve şiire olan ilgimi hiç azaltmadı, içimin zenginleşmesi için onlara ayıracak vaktim her zaman oldu. Kendim gibi insanları hep aradım, buldum. Kitap, sinema, tiyatro, plak, kaset derken bir yandan senin deyiminle "Zehâatkâr", diğer yandan da gizli bir "Sanatkâr" olarak yaşayabiliyorum.

> Siz de, (tâbir yerindeyse) "sıkı" 68' illerdeneniz. O

dönemi, güzel insanları -uzun olabilir- günahıyla, sevabıyla (Türkiye, uzantısı pek yazılıp, çizilmediği için merak edilir) anlatabilir misiniz?

O 68 kuşağının öyküsü Avrupa'da ve bizde ilgi uyandırmaya başladı. Konu ile ilgili Türkçede de bayağı kitap yayınlandı.

Yalnız benim dikkatimi çeken şu oldu; daha çok bir takım siyasi düşüncelerin desteklenmesi ya da propoganda amacı güdüyor bu yayınlar. O nedenle, ister istemez ya çok genelleniyor konular ya da tek yanlı olma özelliğini aşamıyor. Oysa ihtiyaç bu değil. O dönemi günahı ve sevabı ile anlatıp, yeni kuşaklara bazı bakışları, düşünceleri kazandırabilmek, yaşanmış deneylerden bir daha yaşanmalarına gerek kalmadan deney aktarmak olmalı ana amaç.

Ülkemizde bir çok konuda olduğu gibi, "anı" yazmak konusunda da bir gelenek yok. Anı yazarlar ya "suyunun" suyu" oldukları için, yazdıkları birşeye benzemiyor, ya da anılarını "ölmeye beş kala" yazdıkları için, olaylar sıcaklığını kaybetmiş oluyor.

68 kuşağının öyküsü de yazılmadı henüz. Yazmaya heveslenenler de, beki arklarından başlayacak olası spekülasyondan çekiniyorlar.

Ben de konuyu, oldukça genel bir biçimde ve kendi yaşadıklarımla sınırlı ele almak istiyorum.

Ben üniversiteye 1965 yılında girdim. O yıl yapılan Öğrenci Birliği seçimlerine, "Toplumcu Grup" ilk

defa katılıyordu. Mustafa Kemal ve I. İnönü hayranı bir aileden geliyordum. Benim de desteklediğim "Toplumcu Grup" seçimleri kazanmış, başkan adayı, meslektaşımız Muammer Soysal Birlik Başkanı seçilmişti.

68 olayı ODTÜ'de işte böyle başladı. O dönemin güzel insanları diyorsun ya, işte o başkanımız o dönemin güzel insanlarından biridir. Elektrik bölümünde asistanlık yaptı, 12 Marttan sonra okuldan çıkarıldı.

"Milli Petrol", "Tarafsız TRT", "Halkçı Eğitim", "özerk Üniversite", "Bağımsız Türkiye" gibi sloganlar, o dönemin özelliklerini biraz yansıtıyor sanıyorum. 1968, 69, 70 yılları üniversite gençliğinin eylem yılları oldu ve gençlik hareketleri, önce siyasi daha sonra da silahlı eylemlere dönüştü. ABD Büyükelçisi Kommer'in arabasının yakılması, üniversitenin önce öğrenciler, sonra askerlerce işgali bu dönemlerde oldu.

Düşünüyorum da; okuduğum kitapların büyük bölümünü bu dönemde okumuşum. Şu anda beraber olduğum ya da unutamadığım dostlarının çoğunu o zaman tanıdım.

Bir an önce okulu bitirip, rahat bir hayat yaşamak yerine, biz toplum için güzel bir geleceği yakınlaştırmak adına "Eylem" yapıyorduk.

12 Mart darbesi ve arkasından "balyoz hareketi" geldi. Gerisi bilinen öykü...

Bugün 40 yaşını aşmış, "sıkınsını bir yana koyalım, 68'lilerden biri olarak geriye baktığımda, o dönemi nasıl değerlendiriyorum...

öncelikle şunu söylemeliyim. Biz henüz ununu elemiş, eleğini duvara asmış bir kuşak değiliz. Ben şahsen yaşlanmaya hiç alışmadım. Her gün yeni bir şey öğreniyorum ve bir gün yaşadıklarımın, öğrendiklerimin bir işe yarayacağına olan inancımı sürdürüyorum.

68 dönemi bence, 1960 öncesi toplumda başlayan uyanışın yarattığı, kardeşlik ve özgürlük ortamının birsonucuydu. Bu durum üniversitelere çok zengin bir şekilde yansdı. Çok canlı bir fikir ve tartışma atmosferi oluştu.

Ekonomik ve politik düşünceler tartışılıp, geliştirilmeye başlandı. Daha sonra bu düşünceler etrafında örgütlenmeler ve karşı örgütlenmeler oluştu.

Bugün soruyu şöyle soruyorum:

-Acaba gençlik omuzuna taşıyamayacağı bir yükü mü almıştı?

-Ya da bu yükü gençliğin omuzlarına başkaları mı yüklemişti?

Bu çok tartışılmalı bir soru; ama ben, gençliğin dinamizminin ve özverisinin son kertede iktidar adayı sivil ve asker çevrelerce kendi çıkarları için değerlendirildiğine inanıyorum.

Sonunda bu iktidar adayı yaşlı kuşak, sadece emekli edilirken, gençler bu bahane ile tırpanlandılar, söyleyeceklerim bu kadar. Böyle bir söyleşide daha kapsamlı bir değerlendirme takdir edersin olanaksız.

m Çok uzun yıllar EMO'da; profesyonel olarak yöneticilikten tutun da, yönetim kurullarına, yayın kurullarına kadar çeşitli görevlerde bulunmuşsunuz. O günlerden bugünlere çok şeyler değişti ülkemizde. Kuşkusuz, Odalar da, bu değişim rüzgârlarından olumlu/olumsuz paylarını aldılar. Siz de kendi adınıza, Oda adına bu değişimlerin içinde yer aldınız, bütün yansımalarını her boyutuyla hissettiniz. Soru şu: Hayatınızdaki İzleri (daha doğrusu tahribatları diyelim) neler oldu?

O Söze şöyle başlayayım, Oda pratiği ömrümün en uzun ve en yoğun uğraşısı oldu. 10 yıldan fazla süren bu uğraş, en verimli yılları aldı götürdü. İzleri doğal olarak çok derindir. Mesleki bir örgütü yönetmeye çalışırken; bir yandan iç muhalefetle, diğer yandan dış muhalefetle boğuşuyor, ayrıca hükümetlerin yanlış uygulamaları, baskı ve yasakları ile mücadele ediyorduk.

Ekonomik, politik ve mesleki birçok konuyu hem öğrenip, hem de uygularken, tarifsiz bir mutluluk duyuyorduk. Konuşup, yaşadığımız tek konu buydu ve başka bir özel

yaşamımız da yoktu. Bugünlere kadar gelen, kalıcı dostluklar hep o koşullarda büyüyüp, gelişti. Bugün eski arkadaşlarla biraraya geldiğimizde, yaşları artık 40'ın üstünde olan bizler, çocuklar gibi seviniyor ve o günleri anıyoruz.

Kazanımlarım; çok zengin bir yaşam deneyi, güzel dostluklar ve anlamlı bir görevi yapıp, bitirmenin gönül huzuru olarak özetlenebilir.

Tahribatları mı ne oldu? Elbette her olayın iki tarafı var. Kazanım varsa kayıp da var. Öncelikle mühendis olarak, mesleki anlamda kayıplarım oldu. İş hayatında önemli zorluklarla karşılaştım. Ama bunları hiçbir zaman fazla önemsemedim. Benim hazmedemediğim, bizimle beraber olan bazı arkadaşlarımızın, bir iş kurunca ya da bir kuruluşun önemli bir yerine getirilince yaşadıkları deformasyon oldu. Geçmişte mücadele ettikleri kötü insan tiplerinin bir benzeri oldu, çıktılar.

Soljenitsin bir romanında şöyle yazar; "Boşuna uğraşmayın dostlar, insanlık parayı sevdi. İlk okuduğumda da beni korkutmuştu bu sözcükler. İşte sözünü ettiğim bu arkadaşlar parayı fazla sevdiler, ne kendileri, ne de başkaları için sevgi kalmadı onlarda

En genel çerçevede, TMMOB'un da içinde bulunduğu Mesleki-Demokratik Kit- le örgütlerinin ve özde 'de Odamızın bugününe ve geleceğine alt düşüncelerinizi öğrenmek isterim. İzninizle bu noktada bir durum tespiti yaparak soruyu açmak İstiyorum. Ortada İlginç bir "düallzm" var. Şöyle ki; bir uçta (kabul edelim ya da etmeyelim) Odalar şu an bir açmazı ve tikanıklığı yoğunca yaşıyorlar. Mesleki politikalar ve güncel gündem anlamında yeni söylemler ve tavırlar geliştiremiyorlar. Aslında, bunun nedenleri açık: Bu söylemleri, politikaları oluşturacak, düşünen-üreten kadrolardan yoksunlar ve tabandan böyle bir dinamik bilgi akışı ve talep gelmiyor. Yine bunun da nedeni; İktidarda oturan

"mühendis zihniyetin; toplumu sistemli bir şekilde, tepeden tırnağa örgütsüz/eştirme, kımlıksızlaştırma ve nihai olarak da işlevsiz/eştirme politikasından kaynaklı "depollitizasyon" sürecini bütün yıkıcılığıyla topluma empoze etmesinden kaynaklanıyor gibi geliyor bana. İşte tam bu noktada bir kısır döngüye giriyoruz. Anlatmak istediğim, örgütlülüğe, sivil toplumsal yapılanmalara, toplumsal olana ilgi azal(tıl)dı. Bu tıkanıklık nasıl açılır, aşılır sizce?"

O Bu soru çok kapsamlı, öncelikle şuna yanıt vermeli bence: Toplum 12 Mart'ı hemen aştı da, 12 Eylül'ü neden hâlâ aşamadı, ya da 10 sene sonra yeni yeni aşıyor.

Bence 12 Eylül; çok daha hesaplı, kitaplı ve programlı bir şekilde geldi, öyle ki, toplumdaki tüm demokratik alternatiflerin toplumun gözünde iflas etmesi için, neredeyse bir iç savaşa varabilecek kıskırtma ve yönlendirmeler yapıldı, Sonra toplum, bu kargaşaya son verebilecek kuvvetli bir kurtarıcı arar hâle getirildi ve ülke en nihayet bir defa daha "kurtarıldı".

Daha sonra yapılanlar, onbinlerce kişinin tutuklanması, işkenceler, örgüt kapatmalar, idamlar ile de toplum bir bütün halinde korkutulup, sindirildi. Arkasından gelen yasal ve cezai düzenlemeler ile politikadan uzak, hakkını arayamayan, uysal yurttaş tipi geliştirilmeye çalışıldı. Bir yandan da işsizlik ve enflasyon aldı, yürüdü.

Doğal olarak bütün bu uygulamaların bir sonucu olacaktı, oldu da. İnsanlar ülkenin ve toplumun sorunları ile ilgilenmekten uzaklaştırılınca, kişisel dünyalarına döndüler. Kendilerini kurtarmaya çalıştılar. "Fotoculuk, lotaryacılık, açık gözlülük, köşe dönücülük dönemin gözde meslekleri oluverdi.

Durum böyle olunca, toplumdaki her kesim, doğal olarak mühendis örgütlenmesi de hissêsine düşen payı aldı. Örgütlerin kaynakları ve tabanları ile olan bağı gevşedi, kadrolarını yetiştiremez oldular. Çünkü, üniversitelerden gelen

kaynak "YÖK" edildi.

Bana sorarsanız toplumumuz yaşadığı bu şoktan, yeni yeni çıkıyor. Aldığı ücretlerin çok düşük düzeylerde olduğunu anladı ve haklarını aramaya başladı. Politikada demokrasi arayışına girdi. Son yerel seçimler bunun bir göstergesidir. Bu sürecin gelişip zenginleşeceğine inanıyorum. Demokrasi doğrultusundaki bu Oluşum, tüm müesseseleri, üniversiteleri, öğrencileri ve bunun doğal neticesi olarak da mesleki kuruluşlarımızı da etkileyecektir.

Meslek kuruluşlarının geçmişte olduğu gibi, demokratik toplumun vazgeçilmez öğelerinden biri olacaklarına, saygın ve etkinliklerini en kısa zamanda tekrar kazanacaklarına inanıyorum.

M Günümüzde mühendis kimliği, tanımı neye karşılık geliyor. Ya da daha düz bir soruyla; "Mühendis" kimdir? Toplumsal matristeki konumu nedir?

D Mühendis kimdir sorusunun yanıtını vermeye çalışırken, mavi yakalı, beyaz yakalı tanımları kullanıldı daha çok. Mühendislerin beyaz yakalı (kafa emekçisi) olduğu ama mavi yakalılara (kol emekçisi) yakın olduğu, bilim ve teknolojiye gelişmeler ile bu iki kategorinin birbirine yakınlaştığı gibi düşünceler geçmişte hep tartışıldı.

Daha kestirmeden söylersek; mühendis, bu toplumda yaşayan, gördüğü eğitim ve yaptığı iş nedeniyle sosyo-ekonomik konularda bilinçli, bilim, teknoloji ve toplum gibi kavramlara daha duyarlı olan bir yurttaş kesimidir.

• Bolca okuyan ve gizil gizil de yazan birisiniz, özellikle de, öykü ve şiir yazıyorsunuz. Eğer uygun görürseniz, bir şiirinizi yayımlamak isteriz...

D Bir dönem bolca okuduğum doğru. Şimdilerde ancak yayın dünyasını izlemekle yetiniyorum. Okuduğumdan daha fazla kitap satın alıyorum. Okuduklarım ayda birkaç roman, araştırma, birkaç aylık sanat dergisi, biraz mesleki

yayın ve günlük gazeteler.

Son yıllarda daha çok "anı" kitapları okumaya başladım. Politikacıların, ünlü bilim ve sanat adamlarının anılarını büyük bir keyifle okuyorum. Bir de masal okuma merakım hiç azalmadı. Geçenlerde "ârimm Kardeşlerden çok güzel bir çeviri çıktı. Aldım ve küçük kızıma hediye ettim.

Şimdi gelelim bu gizli, gizli yazma olayına. Belki biliyorsun bir fıkraya: "Dünyada en kıymetli beyin, Laz beyniymiş, çünkü o kadar az bulunmuş ki." Bunun gibi benim yazıp, çizdiklerim de o kadar az ki, ama ne yazık ki, sadece benim için kıymetli onlar. Yoksa sanatsal bir değerleri olduğunu sanmıyorum. Çünkü yazmak, çizmek hiç bir zaman bir amaç olmadı benim için, hep bir araç olarak kaldı.

Benim çok hoşuma giden kısa bir şiirimi okuyayım sana:

"Martı mı olmak istersin

Ey acemi şair,

Yoksa beyaz köpüklü dalga mı

Her ikisi de

Her ikisi de.."

Bu arada şunu da söyleyeyim, bana ait bir şiirin ilk defa Elektrik Mühendisliği Dergisi'nde yayınlanmasından da ayrı bir zevk duyacağım.

V Hazır fırsat yakalamışken, EMO dergisine alt düşünce-lerinizi de bu arada öğrenmek isterim. Dergimizi, bugünkü haliyle kabaca da olsa değerlendirebilir misiniz? Ve sizce nasıl bir dergi...

D Ben, dergi için birçok araştırma, anket yapmış birisi olarak şunu söyleyebilirim. Genellikle bu dergi, iki elin parmağını aşmayan bir kadro tarafından olabildiğince olumsuz koşullarda çıkarılır. Bu gün böyle idi, herhalde bugün de böyledir.. Bu az sayıdaki insan, hiç kimsenin yazı göndermediği, yapıcı eleştiri, öneri ve katkının hemen hemen hiç olmadığı bir ortamda, tamamen kişisel beceri ve özveriye dayalı bir faaliyetle; hiç bir karşılık beklemeden dergiyi varederler.

Varederler ama, bu neye yarar; Oda'nın yönetici kurulları bu dergiyi beğenmezler, üyeler de beğenmez.

Kimi çok teorik bulur, kimi çok politik. Kimi de naylonundan çıkarmadan çöpe attığını söyler. Peki, ey eleştirenler, sizler bir şeyler yazın getirin, ya da yazdırın getirin, dergiye koyalım dersiniz, hiç bir şey gelmez... Bilmiyorum bu tablo bugüne de yansıtıyor mu? Bu trajedi sadece derginin değil ülkemizin de trajedisidir.

Ben geçmişte de söyledim, şimdi de söylüyorum: Elektrik Mühendisliği Dergisi, ancak sayıları onbini aşmış olan Elektrik, Elektronik ve Bilgisayar mühendislerinin mesleki faaliyetlerine dayalı olarak gelişir. Bir de Elektrik Mühendislik Oda-sı'nın örgütsel eylemlerine bağlı olarak üyelerle dialog kurar.

Yaratıcı bir mesleki çalışmanın olmadığı ya da bunun yayın organına yansıtılmadığı bir ortamda, dergi kendi kendine ne yazabilir.

Her şeyden önce dergiyi çıkaran genç meslektaşlarımı, bu mütevazı, fakat bence çok önemli uğraşlarından dolayı kutlarım. Ben dergi konusunda, korkarım tarafsız bir değerlendirme yapamam. 365. sayı şu anda masamda bulunuyor. 300. sayı nedeni ile verdiğiniz kokteyli, bugün gibi hatırlıyorum. O günkü yayın kadrosundan bugün kimse yok. İşte bu büyük olumsuzluk. Dergiyi genel olarak

"Varederler ama, bu neye yarar; Oda'nın yönetici kurulları bu dergiyi beğenmezler, üyeler de beğenmez. Kimi çok teorik bulur, kimi çok politik. Kimi de naylonundan çıkarmadan çöpe attığını söyler. Peki, ey eleştirenler, sizler bir şeyler yazın getirin, ya da yazdırın getirin, dergiye koyalım dersiniz, hiç bir şey gelmez... Bilmiyorum bu tablo bugüne de yansıtıyor mu? Bu trajedi sadece derginin değil ülkemizin de trajedisidir."

beğeniyor ve izliyorum. Sadece bilgisayar dünyasına ilişkin teknik, sosyolojik gelişmeler, haberler hemen hiç yayınlanmıyor. Bu büyük eksiklik, bence en kısa zamanda bir Bilgisayar özel sayısı yayınlanmalı. Üyelerle yapılan röportajlar bence çok olumlu. Farklı işlerle uğraşan, değişik dünya görüşüne sahip, farklı bölgelerde yaşayan meslektaşlarımızın renkli kişiliklerini, görüşlerini, anılarını yazmak meslek, meslektaş bilincini geliştiriyor inancındayım.
0 Gen'l ve özel söylemek istediğiniz, iletmek istediğiniz başka şeyler var mı?

D Bugün mühendislik örgütlenmesi senin de belirttiğin gibi çok zayıf bir dönemini yaşıyor. 12 Eylül sonrasında tabelasını inatla indirmeyen örgütlerimiz, demokrasi mücadelesinde bir türlü beklenen etkinliği kazanamadılar. Bu da üyelerle olan bağı oldukça zayıflattı.

Eskiden yapılan "Teknik Eleman Kurultaylarına" benzeyen, "Sendi-kalaşma, Ücret politikaları, Teknik Elemanların sınıfsal yapısı" gibi konularda büyük organizasyonların yapılmasının hem örgüt birimlerini, hem de örgüt-üye dialogunu geliştireceğini sanıyorum.

Doğal olarak, mesleki yayın organları da böyle bir faaliyeti öncesi ve sonrası ile destekleyeceklerdir.

Ayrıca böyle bir eylem mühendis odalarını yönetecek olan yeni kadroların bulunup, insiyâtif kazandırılması için de önemli olabilir.

Yerel seçimlerden sonra oluşan yeni yerel yönetimler-mühendislik mesleğinin, bilimin ve toplumun çıkarları doğrultusunda uygulanması için yeni olanaklar yaratıyor görüşündeyim.

M Böylesine ilginç bir söyleşiye İmkân verdiğiniz için dergimiz adına, çok teşekkür ederim.

CLİPSTEİN'İN YASALARI:

- 1- Bir patent için başvurduğunuzda, sizden bir hafta önce aynı işi yapan bir aygıtın patenti için başka birilerinin daha başvurduğunu öğrenirsiniz.
- 2- Programınız ne kadar sıkışksa, sipariş ettiğiniz malların teslimi de o kadar geç olacaktır.
- 3- Birimler en az kullanılanlar arasından seçilir.
- 4- İstenilen uzunlukta kesildiği sanılan tel, aslında kısadır.
- 5- Toleranslar montaj sırasında, en çok zorluğu çıkaracak yönde artarlar.
- 6- Bir proje için "n" tane malzeme gerekiyorsa, stoklarda her zaman "n-1" adet malzeme bulunur.
- 7- Motor istenilenin tersi yönünde döner.
- 8- Koruyucu devre, diğerlerini bozar.
- 9- Sigorta ile korunan bir transistörün kendisi yanarak sigortayı korur.
- 10- Hatalı bir üretimi ancak son denetimden geçip, kullanırken bulabilirsiniz.
- 11- Satın aldığınız bir cihazın şartnamesine uygunluğu herhangi bir denetimi geçinceye kadardır.
- 12- Büyük bir makinanın arızasını bulmak için açtığınız kapağın onaltıncı ve sonuncu vidasını söktükten sonra, yanlış kapağı açtığınızı fark edersiniz.
- 13- Ve kapağı kapatmak için onaltıncı son vidayı sıkıştırdığınızda önünüzde bir contanın size baktığını görürsünüz.
- 14- Bir cihazın montajı bittiğinde, her zaman tezgah üzerinde fazla parça kalır.